

Migratie als motor

Door: Bert Koopman

13-07-2023

Politiek en Overheid

Hoe kan Nederland migratie inzetten als drijvende kracht? Een turbulente week ligt achter ons. Het krachteloze kabinet Rutte IV is geschiedenis. Struikelblok was het asielbeleid dat decennia op z'n beloop is gelaten. Ons stipje op de wereldkaart haalde de *_New York Times_*. Deze krant meent dat migratieproblematiek Europa breed partijen op de rechtervleugel in de kaart speelt. In Nederland moeten grote kwesties wachten op verkiezingen en de formatie van een nieuw kabinet. Er heerst onbehagen en wantrouwen. Wat zien we in de schaduwen van morgen als we kijken naar het kanaliseren van de asielmigratie, de achilleshiel van Rutte IV? Uitgerekend daarover verscheen zojuist een scherpzinnig rapport van een invloedrijke denktank.

De conclusie van het rapport van Denkwerk is richtinggevend en samenhangend: migratie bepaalt het toekomstbeeld van Nederland. 'Gericht migratiebeleid speelt een sleutelrol in het in stand houden van de zorg en de bekostiging van publieke diensten.' De denktank voegt daar aan toe dat dit beleid doorslaggevend kan zijn in het behoud van het internationale concurrentievermogen van de Nederlandse private sector.

Nederland trekt nu een migrantenmix aan die niet matcht met deze behoeften. De onderzoekers constateren dat juist nu kan worden bepaald wat de juiste samenstelling aan migranten is en waar deze mensen vandaan kunnen komen. Dat impliceert dat er nieuw beleid moet worden gemaakt en dat er naast gericht migratiebeleid ook uitgebreid flankerend beleid zal moeten worden gevoerd. Dit om de arbeidsmarkt in balans te brengen.

Ontsporing

De onderzoekers zijn niet over één ijs gegaan. Hoewel migratie van alle tijden is, laten de statistieken zien dat de aantallen recent sterk zijn toegenomen. De Nederlandse arbeidsmarkt zal compleet ontsporen als niet tijdig wordt ingegrepen. De huidige tekorten zijn dan niets vergeleken met wat Nederland te wachten staat. De verdien capaciteit van de private sector holt achteruit en daarmee de betaalbaarheid van de Nederlandse 'verzorgingsstaat'.

Nederland moet dus op zoek naar een nieuwe migratiebalans waarbij publieke, economische, ruimtelijke en sociale behoeften nauwkeurig worden afgewogen. De onderzoekers introduceren vier scenario's voor de bevolkingsgroei van Nederland tot 2070. Elk scenario – Maximaliseren, Stimuleren, Limiteren, Minimaliseren – gaat uit van gericht migratiebeleid. De randscenario's leveren extreme beelden op, mede bedoeld om het denken over migratie op te rekken.

Onhoudbaar

Lees en huiver. Bij Minimaliseren is de arbeidskrapte 'volledig onhoudbaar'. Kijk naar de zorgvraag in 2070. Bij een vergrijzende samenleving zullen de benodigde arbeid en de kosten enorme knelpunten vormen. Minstens een derde van de werkzame bevolking is actief in de zorg. De zorgsector zou dan alle werkende naar zich toetrekken en daarmee andere sectoren verdrukken. Preventie en een gezonde leefstijl zijn dus van het grootste belang.

Het beeld bij Maximeren is bijna surrealistisch. De helft van de Nederlandse bevolking heeft in 2070 een Nederlandse achtergrond. Dit vraagt een enorm aanpassingsvermogen van gemeenten, ziekenhuizen en scholen. Nederland is een samenleving waar in steeds meer steden de voertaal Engels is, waar gebruiken van de burens steeds minder bekend zijn, waar klasgenoten na enkele jaren verkassen, waar een steeds kleinere groep Nederlanders Bevrijdingsdag viert.

Perspectief

Om een integrale migratiestrategie mogelijk te maken zijn scherpe keuzen noodzakelijk. De infrastructuur bepaalt hoeveel migratie mogelijk is en fungeert daarmee als plafond voor het migratiebeleid. Als gericht migratiebeleid een fundamentele rol speelt in de toekomstvisie van Nederland en ons land greep krijgt op migratie, zal ook het maatschappelijk draagvlak toenemen. Dit is cruciaal voor toekomstige welvaarts- en welzijnsontwikkeling.

Wie deden dit denkwerk? Denkwerk is een denktank bestaande uit acht vaste leden en één roulerend lid. Oprichters zijn Frans Blom, voorzitter van de Raad van Commissarissen van Van Lanschot Kempen, en Hans Weijers, oud-minister van Economische Zaken. De analyses van Denkwerk vinden hun weg naar circa 1200 beslissers in de *boardroom* en de politiek. Eerdere publicaties gingen over onder meer kunstmatige intelligentie en de aanpak van de drugsproblematiek.

Bert Koopman is hoofdredacteur van filantropie platform DDB, onderdeel van Walburg Pers | Amsterdam University Press.